

MATTEUS: JESUS ER JØDENES KONGE

Matteusevangeliet har nesten 130 henvisninger til Det gamle testamente og er derfor en fin overgang til Det nye testamente. Det passer derfor bra at det kommer først av evangeliene, og det er skrevet for å vise at Jesus oppfylte profetiene om Messias og dermed var jødernes konge, selv om han ikke var en politisk og militær messias som skulle fri dem fra romerne slik de forventet.

Man tror derfor at de fleste av leserne var jøder, trolig både jøder som trodde at Jesus var Messias og jøder som ikke gjorde det. En annen ting som tyder på jødiske lesere er at hele historien begynner med en slektstavle. Sånt er kanskje ikke det mest spennende for oss, men for jødene var det veldig viktig å vite bakgrunnen til Jesus og hvem han kom fra. Spesielt var det viktig å se om han faktisk var en etterkommer av David, slik Messias skulle være i følge Det gamle testamente. For det tredje brukes ofte "himmelriket" når Markus og Lukas bruker "Guds rike", fordi jødene ofte unngikk å nevne Gud direkte og brukte i stedet andre ord for å vise respekt.

Matteus presenterer også Jesus på mange måter som en ny Moses, jødernes store befrier. De kom begge ut av Egypt (2,13-15), blir nesten drept som barn (2,16-18), var i ørkenen i 40 dager/år, befri folket og inngår en pakt. Derfor er det nok ikke tilfeldig at Matteusevangeliet har med fem lengre taler av Jesus som en parallell til de fem Mosebøkene. Disse talene kan være utgangspunktet for en inndeling av boka, f.eks slik:

Intro	Kap 1-3	Jesu slektstavle og fødsel, og døperen Johannes som forløper til Jesus.	Galilea
Del 1	Kap 4-7	Jesus begynner å forkynne at himmelriket er nær, dvs. Guds frelsesplan for verden har kommet nær med Jesus. Han helbreder som et tegn på at Guds rike griper inn. Avsluttes med Bergprekenen (kap 5-7).	
Del 2	Kap 8-10	Jesus gjør flere undere og avslutter med en tale til disiplene idet han sender dem ut (kap 10). Han sier at de må forvente både positiv og negativ respons på forkynnelsen om himmelriket.	
Del 3	Kap 11-13	Jesus selv får også både positiv respons hos folket og en voksende motstand hos folkets ledere. Den tredje talen (kap 13) består av lignelser om himmelriket, og spesielt det at riket ikke vil komme fullstendig til syne før senere blir en oppmuntring i motstanden.	
Del 4	Kap 14-18	Flere undere og konfrontasjoner. I kap 16 begynner han å undervise disiplene mer privat og begynner å snakke om sin død og oppstandelse. Peter røper at han fortsatt forventer en militær og ikke en lidende messias. Ender med en tale om disippelrelasjoner (kap 18), spesielt om barn og tilgivelse.	
Del 5	Kap 19-25	Jesus kommer til Judea og Jerusalem og har flere konfrontasjoner med de ulike gruppene av lederne i Israel. Den femte talen handler om ødeleggelsen av templet og gjenkomsten (kap 24-25).	Judea
Klimaks	Kap 26-28	Påskemåltidet får en ny betydning, Jesus arresteres, dømmes til døden for blasfemi, men står opp igjen. Evangeliet avsluttes med misjonsbefalingen hvor han som universets konge sender disiplene ut for å gjøre flere disipler.	

Evangeliet er altså grunnleggende kronologisk, men har også en viss tematisk struktur. Tradisjonelt har man ment at forfatteren var apostelen Matteus. Det er vanskelig å vite nøyaktig når evangeliet ble skrevet, men sannsynligvis en gang mellom år 55 og år 85 e.Kr.

Spesielt for Matteusevangeliet:

- Den mest kjente talen til Jesus: Bergprekenen i kap 5-7
- Den mest kjente versjonen av misjonsbefalingen (28,18-20)
- Det mest "jødiske" evangeliet
- Inneholder flere profetsitater enn noen av de andre bøkene i NT